

ANCIENT THEATRES OF GREECE

ΣΤΟ ΛΙΚΝΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
IN THE CRADLE OF THEATRE AND THE CULTURE OF THE ANCIENT GREEKS

Από τον Πάνο Κοκκίνη | By Panos Kokkinis

Από τα 125 αρχαία θέατρα που έχουν εντοπιστεί στην ελληνική επικράτεια, μόλις 50 είναι επισκέψιμα και σε δέκα από αυτά διεξάγονται κάθε καλοκαίρι θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες και πολιτιστικές εκδηλώσεις. Σας καλούμε να ανακαλύψετε την μαγεία τους!

125 ancient theatres have been found in the territory of Greece of which only 50 are open to the public, and every summer plays, concerts and cultural events are hosted at 10 of them. Why not take up our invitation and discover their magic and charm!

Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου | Ancient Theatre of Epidaurus

ΕΝ ΑΡΧΗ ΗΝ... Η ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ

In the beginning was Epidaurus

«Τα αρχαία θέατρα ταυτίζονται διαχρονικά με όλες τις κατακτήσεις του ανθρώπινου πνεύματος: Από τη γέννηση του αρχαίου δράματος και την έκρηξη της αρχιτεκτονικής δημιουργίας μέχρι την αποθέωση της Δημοκρατίας. Επιπροσθέτως, είναι τα μόνα μνημεία του αρχαίου κόσμου που η χρήση τους διατηρείται αναλλοίωτη μέχρι σήμερα». Αυτό δηλώνει ο Σταύρος Μπένος, πρόεδρος του «Διάζωμα» (www.diazoma.gr), του μη κερδοσκοπικού σωματείου που είναι αφιερωμένο στην προστασία και ανάδειξη των αρχαίων θεάτρων. Το Διάζωμα δίνει την ευκαιρία σε Έλληνες και ξένους επισκέπτες να συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Υιοθετήστε ένα Αρχαίο Θέατρο», με στόχο την μελέτη, συντήρηση και λειτουργική ένταξη των αρχαίων θεάτρων στην καθημερινότητά μας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα του πως ένα αρχαίο θέατρο μπορεί να αποτελέσει οργανικό μέρος των παγκόσμιων πολιτισμικών δρώμενων αποτελεί το Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου. Διάσημο για την ακουστική του, βρίσκεται στον αρχαιολογικό χώρο του Ασκληπιείου της Αργολίδας, έχει μέγιστη χωρητικότητα 14.000 θεατών και

"Ancient theatres have over the centuries been associated with the achievements of the human intellect. From the birth of ancient drama and the explosion of architectural creativity to the apotheosis of democracy. In addition, they are the only monuments from the ancient world that remain in use to this very day". Those are the words of Stavros Benos, chairman of Diazoma (www.diazoma.gr), a charitable organisation dedicated to protecting and showcasing ancient theatres. Diazoma gives Greek and foreign visitors the chance to take part in the 'Adopt an Ancient Theatre' scheme whose aim is to study ancient theatres, preserve them and integrate them into our day-to-day lives.

One illustrative example of how an ancient theatre can become an integral part of global cultural events is the ancient theatre of Epidaurus. Famed for its acoustics, it is located at the Asclepeion archaeological site in the Prefecture of the Argolid, can seat up to 14,000 spectators maximum and is a UNESCO World Cultural Heritage Monument. In recent years, after Giorgos Loukos took up

1. Ο Κέβιν Σπέισι ως Ριχάρδος ο 3ος στο αρχαίο θέατρο Επιδαύρου
2. Η Έλεν Μίρεν ως Φαίδρα στο αρχαίο θέατρο Επιδαύρου
3. Ο Ίθαν Χοκ στο «Χειμωνιάτικο παραμύθι» στο αρχαίο θέατρο Επιδαύρου

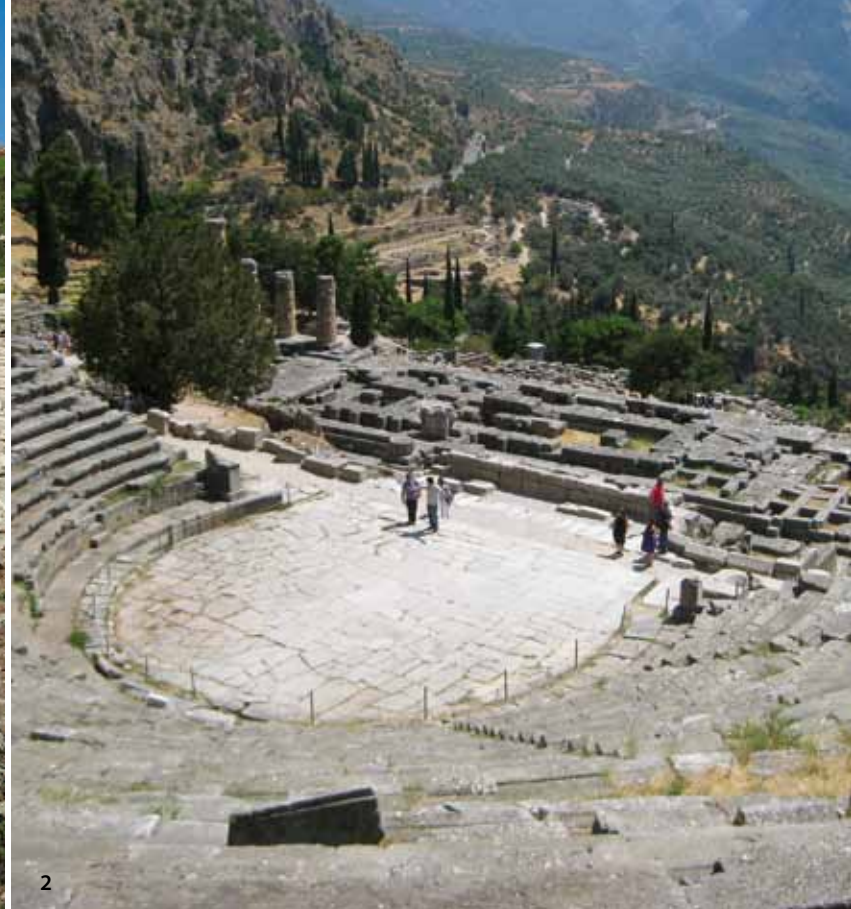
αποτελεί Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Τα τελευταία χρόνια, μετά την ανάληψη από τον Γιώργο Λούκο της προεδρίας του Ελληνικού Φεστιβάλ, η Επίδαυρος φιλοξένησε μεγάλες ξένες παραγωγές που προκάλεσαν αίσθηση και συζητήθηκαν διεθνώς. Από το «Χειμωνιάτικο παραμύθι» σε σκηνοθεσία Σαμ Μέντες, με πρωταγωνιστή τον Ίθαν Χοκ και την «Φαίδρα», με την Έλεν Μίρεν, το 2009, μέχρι τον «Ριχάρδο τον Τρίτο» σε σκηνοθεσία επίσης του Σαμ Μέντες, με τον Κέβιν Σπέισι, το 2011. Ο κατάλογος των παραστάσεων που έγραψαν ιστορία εδώ είναι μακρύς. Το 1938 δόθηκε η πρώτη, μετά την αρχαιότητα παράσταση με την «Ηλέκτρα» του Εθνικού Θεάτρου, σε σκηνοθεσία Δημήτρη Ροντήρη και πρωταγωνίστρια την Κατίνα Παξινού. Το 1955, τα επίσημα εγκαίνια του Φεστιβάλ Επιδαύρου άνοιξαν η Κατίνα Παξινού και ο Αλέξης Μινωτής με την «Εκάβη» του Ευριπίδη, κορυφαία παραγωγή του Εθνικού Θεάτρου. Από το αργολικό θέατρο δεν θα μπορούσε να λείπει και η συγκλονιστική Μαρία Κάλλας, που το 1960 ερμήνευσε την «Νόρμα» του Μπελίνι και την αμέσως επόμενη χρονιά, την «Μήδεια» του Κερουμπίνι (1961).

Αντίστοιχα φεστιβάλ που πραγματοποιούνται κάθε καλοκαίρι σε αρχαία θέατρα ανά την Ελλάδα είναι το Φεστιβάλ Ολύμπου στο αρχαίο θέατρο Δίου που βρίσκεται στην Πιερία, στα νότια της πόλης του Δίου, και δυτικά του ιερού της Δήμητρας και το Φεστιβάλ Φιλίππων-Θάσου, που διεξάγεται στα αρχαία θέατρα Φιλίππων και Θάσου.

the post of chairman of the Greek Festival, Epidaurus began hosting major foreign productions that created a stir and were much talked about internationally. Just some of those important works include 'A Winter's Tale' directed by Sam Mendes starring Ethan Hawke, or 'Phaedra' starring Helen Mirren staged in 2009, or 'Richard III' also directed by Sam Mendes starring Kevin Spacey, staged in 2011. The list of history-making shows is long indeed. The first performance of 'Electra' since antiquity was staged at Epidaurus in 1938 by the Greek National Theatre directed by Dimitris Rontiris starring Katina Paxinou. In 1955 the Epidaurus Festival was officially launched by Katina Paxinou and Alexis Minotis with Euripides 'Hecuba', one of the National Theatre's leading productions. Of course one must not forget to mention that Maria Callas also appeared at this Argolid theatre performing 'Norma' by Bellini in 1960 and in the following year (1961) performed 'Medea' by Cherubini.

Other similar festivals held every summer at ancient theatres around Greece include the Olympus Festival which takes place in the theatre at Ancient Dion in the Pieria Prefecture in the southern part of the city of Dion, to the west of the temple of Demeter, and the Philippi-Thassos Festival held in the ancient theatres of Philippi and Thassos.

1. Το θέατρο του Διονύσου στη νότια πλευρά της Ακρόπολης, **2.** Το αρχαίο θέατρο των Δελφών εντός του ιερού του Πυθίου Απόλλωνος
1. The theatre of Dionysus on the southern slopes of the Acropolis, **2.** The ancient theatre of Delphi within the sanctuary of Apollo Pythios

ΣΤΗΝ ΚΟΙΤΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

In the cradle of ancient theatre

Τα αρχαία θέατρα αποτελούν κορυφαία επιτεύγματα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού. Έργα τέχνης, που ενσωματώνουν στις λεπτομέρειές τους ότι καλύτερο διαθέτει το Ελληνικό πνεύμα. Το θέατρο Διονύσου, που βρίσκεται στη νότια πλαγιά της Ακρόπολης και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του ιερού του Διονύσου, είναι το αρχαιότερο θέατρο που υπάρχει σήμερα. Θεμελιώθηκε πιθανώς τον 6ο αιώνα π.Χ.. Εδώ παρουσίασαν τα έργα τους οι μεγάλοι τραγικοί -Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης- εδώ κάθισαν κάποτε ως θεατές ο Σόλων, ο Περικλής, ο Σωκράτης, ο Πλάτωνας, ο Αριστοτέλης. Είναι το πιο σημαντικό από τα 15 συνολικά θέατρα που υπάρχουν εντός του Νομού Αττικής και βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από το συγκρότημα του Αστέρα Βουλιαγμένης. Κοντά στο συγκρότημα βρίσκονται και το Ηρώδειο, το θέατρο Θορικού στο Λαύριο, αλλά και το θέατρο Αμφιαρείου στον Ωρωπό. Είναι εύκολα προσβάσιμα στην λογική ημερήσιας εκδρομής, το ίδιο όμως ισχύει και για τα έξι θέατρα της Κορινθίας, τα έξι της Στερεάς Ελλάδας, καθώς επίσης και το αρχαίο θέατρο των Δελφών, που φιλοξενούσε τους αγώνες φωνητικής και ενόργανης μουσικής στο πλαίσιο των Πυθικών Αγώνων.

Ancient theatres are one of the top achievements of ancient Greek culture and civilisation. They are works of art incorporating into their fabric the very best that the Greek intellect has to offer. The theatre of Dionysus located on the southern slopes of the Acropolis, and forming an integral part of the sanctuary of Dionysus, is the oldest theatre still in existence today. In all likelihood its foundations were laid in the 6th century BC and here the great tragedians, Aeschylus, Sophocles and Euripides, staged their works. Here too Solon, Pericles, Socrates, Plato and Aristotle would have sat as spectators. It is the most important of the 15 theatres located in the Prefecture of Attica and is located a short distance away from the Astir Palace complex. Also close to the complex is the Odeon of Herodes Atticus, the theatre of Thoriko at Lavrio and the theatre of Amphiareion at Oropos. They are all easily accessible as part of a day trip, but the same also holds true for the 6 theatres in the Prefecture of Corinth, the 6 theatres in the Sterea Ellada Region, and the ancient theatre of Delphi which used to host singing and music contests as part of the Pythian Games.

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΑΤΡΑ ΩΣ ΕΣΤΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχει σημασία να γνωρίζουμε πως το θέατρο στην αρχαία Ελλάδα δεν πρόσφερε ψυχαγωγία, με την σύγχρονη έννοια του όρου, αλλά αποτελούσε έναν εξαιρετικά σημαντικό θεσμό της αρχαιοελληνικής πόλης-κράτους, που διαμόρφωνε συνειδήσεις και είχε έντονο πολιτικό, κοινωνικό και θρησκευτικό χαρακτήρα.

Αναπτύχθηκε στα τέλη της αρχαϊκής περιόδου και γνώρισε την άνθησή του στην κλασική περίοδο και κυρίως στην Αθήνα όπου, με την ευκαιρία των εορτασμών προς τιμήν του θεού Διονύσου, ανέβαιναν τέσσερις φορές το χρόνο θεατρικές παραστάσεις. Τις παραστάσεις παρακολουθούσαν, συμμετείχαν και χρηματοδοτούσαν Αθηναίοι πολίτες. Αν συνυπολογίσουμε ότι το θέατρο ήταν δημόσιο οίκημα, η συγκέντρωση σε αυτό έμοιαζε με μια άλλου τύπου -και πιο ουσιαστική για κάποιους- εκκλησία του δήμου.

Κάθε άλλο παρά αμελητέα είναι και η αρχιτεκτονική διάσταση του θέματος, καθώς το αρχαίο ελληνικό θέατρο αποτελεί, κατά κοινή ομολογία, το κορυφαίο επίτευγμα της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, το οποίο συνεχίζει να αντιγράφεται και να αποτελεί πρότυπο ως τις μέρες μας, 2500 χρόνια μετά. Για όλους αυτούς τους λόγους, μια επίσκεψη στα αρχαία ελληνικά θέατρα είναι προαπαιτούμενο κάθε συνειδητοποιημένου επισκέπτη, που επιθυμεί να κατανοήσει τον Ελληνικό πολιτισμό με τρόπο βαθύ και ουσιαστικό.

Ευχαριστούμε το σωματείο Διάζωμα για την ευγενική παραχώρηση των φωτογραφιών των θεάτρων.

Ancient theatres as the hotbed of Democracy

It is important to realise that theatre in ancient Greece was not merely a form of entertainment in the modern sense of the word but was an exceptionally important institution of the ancient Greek city state which shaped the mind of citizens and had a strong political, social and religious character.

Theatre emerged at the end of the Archaic period and flourished in the Classic period, principally in Athens where theatrical performances were staged four times a year as part of the festivities held in honour of the god Dionysus. These performances were attended, participated in and financed by Athenian citizens. If one takes into account that the theatre was a public building, this gathering of people resembled another form of gathering, the ecclesia (assembly) of the deme (the people), and in the view of some was more important.

The architectural aspect of the issue is also of great importance since ancient Greek theatres are commonly agreed upon as being the top achievement of ancient Greek architecture and the standard they set continues to be copied even 2,500 years later. For all these reasons a visit to ancient Greek theatres is a real must for any sophisticated visitor who wants to understand Greek culture in a deeper, more substantive way.

Many thanks to Diazoma for kindly providing us with the photographs of the theatres.

Αρχαίο θέατρο Δωδώνης
Ancient Theatre of Dodoni

Αρχαίο θέατρο εντός του αρχαιολογικού χώρου του Αμφιαρείου στον Ωρωπό
Ancient theatre at the Amphiareion archaeological site at Oropos

Αρχαίο θέατρο Δήλου
Ancient Theatre of Delos

